

GOLMANU, LOVCU I ŠUMARU

TVRTKO VUKOVIĆ

SADRŽAJ

USTVARI VOLIO SAM SAMO NOGOMET

<i>delirij</i>	2
Povijest	3
Bog-šumar, majstor smrti	4
Zavođenje	5
Oko jelena	6
Konji od zlata	7
Odlučujući jedanaesterac	8
Prsa od zlata	9
Na bijeloj postelji	11
Utezi bijelog jednoroga	12
Kartografija	13
Ispovijed	14
Razglednica	15
Raspadanje	16
Sjenovita prosjeka	17
Vrijeme veprova	18
Nježnost	19
Piknik uz jezero	20

Trosjed	21
Moj zeleni jezik	22
Posljednje obraćanje	23
Carski rez	24
Rastanak	25
Učenje	26
Djevojka od zemlje	27
Buncanje	28
ŠUMA, LOPTA, PUŠKA <i>logoreja</i>	30
Šuma	31
Lopta	33
Puška	34
U SJENI TELEVIZIJSKOG TABLETIĆA <i>drugi pogled</i>	35
Ravnodušnost	36
Očeva kuća	37
Pjesma o golmanu	38
Sretna obitelj	39

Fotografija I.	40
Fotografija II.	41
Fotografija III.	42
Fotografija IV.	43
U šumarovu uredu	44
Šumar kod kuće	45
Zeleni rokovnici	46
Ispod perina	47
Ideologija jelena	48
Jelen nije poklekao	49
Nema me u svemiru	50
O autoru	51
Impresum	52

Uvijek postoje barem dva viđenja iste stvari.

I. V.

USTVARI VOLIO SAM SAMO NOGOMET

delirij

POVIJEST

Najprije sam legao potrbuške na piljevinu.
Bilo je kasno ljeto, prohladno i uznemirujuće.
Užegle misli vezao sam za noge roda.
One su letjele preko strašnih crnih oranica.
Onda sam se ušutio.
Svi su mislili otkud meni taj vragolasti izgled.
Odbijao sam govoriti o tome.
Moju je tajnu obavijala teška nelagoda.
Uštirkano plavo nebo probudilo se u meni.
Bog je žvakao kožu s klimavih ramena.
Imao sam nekoliko prilika za iskupljenje.
Ali se nisam iskupio.

Potom sam zakoraknuo prema oblacima.
Divna magličasta voda prskala me po upalim obrazima.
Škare su rezale popola.
Nisam krvario.
Ubirao sam plodove osamljenosti.

Katran se u meni skrutnuo.
Između očiju mi narasla duboka bora.
Palio sam jednu za drugom i buljio u prazno.
Susjedi su dolazili, odlazili.
Žena se smilovala.
Sin nije navraćao.

Dugi dani buncanja.
Jedan kao i drugi nepregledni.
Svevišnji nema riječi utjehe.
Njegove se galaktičke brade zapliću o ruže makramea.
TV razbija monotoniju straha.
Imao sam cijeli život za neispunjene snove.
Ostalo je samo srkanje pjene.

BOG-ŠUMAR, MAJSTOR SMRTI

Šuma je povijest.
Nogu utrnuh od starosti
Umornih demonskih pleća
Trbuha crvljiva od laži
Jalov kao košava
Nervozan kao trstika
Bog-šumar, majstor smrti
Lišćem, kestenjem i pticama
Jastuk za moje bestežinsko
Uzglavlje ukrašava.
Oči resi žirevima
Plače što me ne tražiš
Beščutni sine zajažljiva srca.
Utegnuti san
Stopostotni ušas romantike
Neprijemčiv je za tvoje
Hrskave uši.
Uranjam polako
U razvodnjenim žilama
Antidepresiv razgrće mahovinu
Sa sobom nosim metež tišine.
Ima li bolest ime šumu
To znaju samo najšire prosjeke.

ZAVOĐENJE

Velika bijela tijela imala su nagomilane žlijezde
Pod pazuhom iskrile im krijesnice akumulatora
Iako rast nije mogao biti spriječen, iako jelen
Nije napustio šumu jasno se vidjelo nebo i na
Njemu strašan anđeo beskrili i bezoki mutant
Boga. Zaveo sam mladu djevojku nerođenu
Još. Već tada nije mogla vidjeti noseće žene
Jer bi povratila cvijeće i zemlju iz koje je raslo.
O, kako sam bio ohol i grub kada bi me
Voljela svojim tankim rukama od grabovih šiba.
Imala je običaj plesti predivo, čitati uz garavi
Fenjer i istovremeno biti iskreno skrhana
Ljubavnim jadam. A mene je obuzimao strah
Od bujanja tkiva i glasan urlik životinje
Ispred beznadna televizora budio bi me noću
U grozi i vodi do koljena. Jeo bih tada sredinu
Kruha da ublažim kašalj. Hodao bih kao sumanut
Sobom gore-dolje. Riječi koje sam ponavljao
U sebi bile su nepatvoreni pop.

OKO JELENA

Sinoć, nešto prije zore, probudio me pogled
Jelenjeg oka. Bio je to onaj jelen kojeg sam
Ustrijelio davno jedne zime. Zima je bila jaka.
Obukli smo tog jutra debele kožuhe straha na
Pleća stavili puške i kobasice u torbe. Netko je
Od lovaca imao dlakave ruke pa je stalno zapinjao
O šumsko granje i grmlje. Svitanje smo izigrali
Trpeći u koloni zgurani napetim kretnjama i
Uzdignutim obrvama što su se ledile na košavi.
Hodali smo tako nekoliko sati. Onda je odjednom
Iz oblaka izašao pred nas jelen. Digao sam cijev.
Kugla je poletjela kroz rezak jutarnji miris
I lomeći čeonu kost zablistala u mozgu
Kao biser. Oko je ispalo na snijeg krvav i ugažen.
Trepnulo je i ugasilo se. Netko je zagrizao
Jabuku. Čuo sam kako zubima lomi rahlo tijesto
Voćke. Pet parožaka? Pet, odgovorio sam
Iako tada više nisam mogao čuti svoje riječi.
Osjećao sam njihov odlazeći miris i užasnu
Hladnoću po užeglim tabanima.
Sinoć, iz sna, avion je preletio našu kuću.
Oko jelena motrilo je pilotove kretnje. Sinoć
Ili neki drugi put – pred samu smrt.

KONJI OD ZLATA

U šumi se lako izgubi pamćenje
To znaju jelen, košuta i zec.
Sjekira je muško
Njome posijecam plodove
Žene i bojim se za sina.
On mi dolazi u postelju
S crnim svinjama
S rakijaškim pogledom.
Guram ga nogom
Nikako da ga izguram.

Život me pokrstio
Uzeo
Uškopio.
Kao sjedokosi kirijaš
Sada bezglavo plovim
Na samom rubu zakona.
Moji su konji
Od čistog zlata.

ODLUČUJUĆI JEDANAESTERAC

S druge strane
Na travnatoj površini
Bjelasa se bubamara Boga.
Moja je crta muzgava i kriva.
Čekam u zemlju ukopan
Korizmeni let lopte
Što se zalijepila za nebo.
Golman u meni i smrt
Izvan mene nemaju
Dodirnih točaka.
Bog je uzeo kozmički zalet.
Njegove su kopačke
Od zvijezda i pleksiglasa.
U trbuhu me razdire koža
I konac. Podlegao sam
Udarcu. Sin se potpisao krvlju.
Nikad ga nisam nazidao na sebe.

PRSA OD ZLATA

Košulja sanja.
Pod njom uzgajam
Klimu sjenovite šume
I štektanje pila za sječu.
Sudac sam na
Posljednjem okupljalištu
Boraca bez prstiju.
Upravo sada
Trenutak-dva
Prije prvog leta
Upravo ovdje
Vrbujući vjetar
Za orgiju
Izgaram kao
Ploča celuloze
Kao list
Borove kuće.
Žena jede mrave
I govori dok diše.
Košulja sanja
Njena prsa
Od zlata.
Poznavao sam
Neke ljude
Što su mi je
Željeli uzeti.
Tada sam
Posezao u džep
I vadio ježa.
Sin nije vidio taj užas.
Košulja sanja
Plavičaste oblake novca.

Idem po njih.

Da mi budu uz krevet

I čuvaju trstiku.

NA BIJELOJ POSTELJI

Zauzvrat mlijeku u kojem sam se utopio
Zalijevam tvoju mlakost
Sine zaklani zahrđalom britvom.
Bolest je moj kadilak
I uzbibana pjesma crna
Od krvi pamti vožnje u naslonjaču
Mučaljivosti. Zauzvrat ženi
Koja me je otpremila u odijelu
Boje uvelog lišća i zauzvrat
Bratu što me je ušmrkao
S alkoholnim parama
Ubijam te sine usnama iz
Zemunice hladne kose.
Na bijeloj postelji pet do tri
Zračnost me uzima
U bezbroj ruku.
Grana šumskog Boga
Pogađa tvoja usukana stegna
I ti sliniš premda nisi siguran
Imaš li neko ime.
Nijem si, jadan, mršav
I nedorastao.

UTEZI BIJELOG JEDNOROGA

Znao sam devetsto tisuća
Dobrih načina da ga ubijem.
Iznad oblaka završavala je Božja
Misa, smrkavalo se i bijeli
Utezi pritiskali su prsa.
Imao sam jasan pogled.
Kroz durbin se vidio njegov
Rog blještav kao kap morfija
Što zaposjeda venu.
Ali bio sam smeten mirnoćom
Mišića i slobodom kamenjara
Po kojem se propinjao.
Tada je, u tom trenutku mladosti
Meso začelo borbu
S trostrukim neprijateljem materije.
U analizama sociologa smrti
Roditelji bijelog jednoroga
Pasli su istu kost
S koje je pobuna tijela
Krenula u svoj nezaustavljivi marš.
Meni se činilo
Kako nebo pada prema ravnici
Odnoseći sa sobom
Nijeme trube apokalipse.
Patetično i mlako
Turobno i traljavo. Ipak
Bio sam prilično zadovoljan.

KARTOGRAFIJA

Ležao sam na izduženoj brončanoj stijeni.
Azurne obale moga samrtničkog podruma
Pohodile su minijaturene Bogorodice velikih
Mliječnih grudiju, a ja sam nemajući novca
Za male slatke boguugodne perverzije
Istovarivao ugljen siromasima i bogatašima
Danonoćno misleći na ždrijelo koje
Će me progutati ispred raširene topografske
Slike moga mozga. Ugrizi Velike Majke
Imali su miris pljesnive prašine
Što je padala sa stropa po nama
Suspregnutim učenicima tijela i smrti.
Odista, te su godine bile kartografski
Priručnik za putnike koji nisu znali
Kuda bi krenuli jer užas je vrebao
Po svim sluzavim rupama svemira.
Pokoji mrljav trenutak samoće
Prekidao bi trenerov uzvik
Ili huk tribina što izmiče ušima
Sve dok sudac ne zazviždi za kraj.
Ležao sam na postelji
Pod miškom mi je rastao
Bor čije su iglice pokrivale
Uzastopne Marijine napade.

ISPOVIJED

Posjekao sam plodove. Usadio muku.
Zaželio glazbu soka da mi poteče preko usana.
Apsolutnog sam praznomara razorio
I u trenutku je zablistala rosa i sunce je
Porumenjelo od stida i zemlja se smilovala
Dajući mi da se napijem njene prašnjave
Guste crnine. Tada sam nestao kao janje ispod
Ruke a svijet se raspričao. Na asfaltu bolničke piste
Meč je završio prije službenog kraja.
To na što si mislio bilo je užasno
Neosobno tijelo neke slabunjave žene.
Vidio sam tu sliku kada je svila
Spuzla s ruba postelje i bez
Šušnja odletjela u aut.
Sine svih mojih utakmica tebe ću u duboku vodu.

RAZGLEDNICA

Stigli smo, vozeći uz obalu, do odmarališta.

U sobi na krevetu prostrta je deka s motivom lova.

Ubijeni jelen leži do ubijenog zeca.

Veliki seter gleda nekamo u stranu.

Puška je naslonjena na ogradu stubišta

Koje vodi u lovačku kuću.

Lovca nema, ali se osjeća njegova prisutnost.

Sutra putujemo dalje. Svrdo ne spava.

Tvoj Šumarbezšumar.

RASPADANJE

Izašao sam na ulicu. Sasvim nenadano ispred mene
Tijelo se raspalo u milijun milijardi sićušnih
Ljigavih loptica straha. Zapravo moje se mršavo tijelo
Nije uspjelo oporaviti od čistoće nadolazeće vode
Što je u tišini nanosila debele naslage Božje volje
I sličnih tričarija za koje sam se sasvim nemotivirano
Stao zanimati. Ispovijedao sam najsvetiju vjeru
Histerije, agonije i bijesa, živio sam napola izvan sebe
Napola izvan svijeta i mislio sam kako će teška
Zemlja riješiti svaku nedoumicu. Otkrilio sam vrata
Svoje sobe i pozvao ženu da mi donese hladan
Čaj od lipe. Bilo je užasno teško rastati se.
Rastvoriti se po sredini.

SJENOVITA PROSJEKA

Živim od dozivanja medovine.
Djetinjstvo je usrana guzica. Iz krave
Mlijeko teče kao da je smrt blizu
Kao da otac ima nešto u ruci čega
Se ne mogu sjetiti premda sve moje
Misli putuju u tom pravcu.
Lopovska neman bičuje mozak
Na štaglju netko šuška sijenom
To majka kolje moga brata
Jer je velikog slona nabio u rogove
Srndaća, jer se nije pričestio
Krvlju kokoške i piljevinom.
Ali što proljeće u sjenovitoj prosjeki
Može imati od jezika koji
Odustaje od svoje tjelesine
Crvljive mlake i nemoćne
Tko može nekome ureći
Pola ljetine i ne platiti cijenu
Skraćene bokerice
Tko me tješi dok
U sjeni cvijeta napunjen
Zapjenjenim riječima
Iščekujem viziju Boga
Debele svinje koja me plaši.
To ne hodam ja kroz prosjeke
Šume i ne pada po meni hladna sjena.

VRIJEME VEPROVA

Svitanje se pružilo preko livade
Gdje su divljale lovorike i teške grude mesa.
Na nišanu sam uzgajao sovu
Za pazuhom i pod kapcima moj je Bog
Bio uhvaćen u zamku.
Ipak, rastao sam kao ambrozija
Na rubovima njive moje su cvjetove
Gazili nogama i spaljivali
Nisam se osvrtao, nisam bježao
Nisam govorio, usukao sam se u sebe
Prigrlivši sisu svoje oportunističke majke
I živio mimo svijeta kao
Lopta u bunaru.
Kuća se srušila na tjeme moje obitelji
Sin je zaspao
Žena se zaredila
Napisao sam esej o tom strašnom
Vremenu veprova
Ali ga nisam objavio.
Veliki tetrijeb – tetrio tetrix
Ključa na vrata povijsti kao hladnokrvni
Forenzičar zauzdanosti.
Njemu se jedinom nema što reći.

NJEŽNOST

Na grudi kao maloga bespomoćnog psa
Privio sam prve ubode što su zacementirali
Mozak i revnom nježnošću straha navalili
Gristi me, gristi me, gristi me dok ne poludim.
Svijao sam se pod naletima nebeske gluhonijemosti
Ekran televizora bljeskao je poput naranče
U mraku sobe vidjela se još samo prošlost
Zgurena čahura metka što se smješkao.
Zavidno neosjetljiv na ceremonijske trube
Prdio sam kao kod kuće potih, sočno, ranjivo.
Bijele sestre milosrdnice, bijele velike oči Isusa
Bijeli minohod raspamećenosti i bijeli bjelcati
Zabijeljeni oblaci bjeloočnica pamtili su:
Lako je bilo sresti nekoga i popričati.
Lako je bilo progutati važne riječi.
Svemu sam se mogao smilovati.

PIKNIK UZ JEZERO

Istrčao sam na klizavu ljetnu terasu
Trave su milile po tabanima imao sam
Sina koji je slinio u naručju neke žene
Vrijeme je bilo prekrasno, mučili smo
Anarhiste najperfidnijim mukama
Što su od tijela otkidale godišnja doba
Ustvari volio sam samo nogomet i poneki
Zgoditak bi mi prirastao srcu, međutim
Svima je kukuruz loše padao na želudac
Pa smo odustali od pečenja, zaklali smo svinju
I nabili je na ražanj. Pili smo pivo iz potoka
Kartali *bele* i *rauba*. Najvažnije životne odluke
Zavlačio sam po zakucima smočnice
Nisam se sramio, dapače, bio sam ponosan
Sljepilo me intelektualno okrepljivalo
I davalo mi nužni poticaj za usahlost.
Dakle, padao je mrak i jedno se
Mjesto zaštopalo. Uzeli smo žicu
I pokušali smo gurajući. Onda je netko
Predložio da se krene. Pokrenuli smo motore
Automobila, jurili smo kroz šumske crne rupe
Izbijali na nepoznate ceste koje sam davno
Projektirao, pred nama se ukazao grad kao
Sveti prst, kao sveta rana. Ušli smo u tu krv
Zaboravljajući sve što smo pojeli i popili
I izrekli i pomislili šuteći. Slutio nisam
Sine da ćeš me ti zazidati.

TROSJED

Dajem se tvojoj mekoj utrobi
Uzbibani trosjedu od jute.
Tebe slavim namjesto ušutkana Boga.
Ti si moj oltar i moj grob.
Moj televizijski izviđač
Umoran od provincijske dosade
Također tebe slavi.
Trosjedu moj
Mili metafizičaru
Smekšane kore mozga
Tobom sam se napajao kao
Najsladim sokovima sladostrašća
S tobom sam spavao najvatrenije
I najčešće sam s tobom ostajao trudan.
Trosjedu meki – anđelu pernatih krila
Nosio si me prema sigurnoj
Pobjedi razjedena srca.
Neka ti sada moji potomci sude.

MOJ ZELENİ JEZIK

Najveća životinja bila je u meni.
Imala je svoj jezik i kada se moj
Raspadao ona bi ga krvožedno sisala
Dok ne pocrni. Moj nevini zeleni jezik
Nikada nije progovorio na usta duše
Jer se bojao smrti kao kakav prištavi
Nogometni vratar jedanaesterca.
Cijeli je život proveo u buretu mesa
Ne znajući za ljubav, logiku, udisanje
Očaj. Slušao sam kako šumovi njegova
Srca nerazumljivo pjevaju, slušao sam
Kako sivi glas žene zamire
Ispod tutnja Božjih skleкова
Bio sam opčinjen
Pao sam u krilo čednosti.
Jezik svoj zeleni, šumski, jelenji
Svinjski, travnati, borovi, utabani
Odgonetnut nisam mogao.
Njegova su slova imala neprozirne
Celofane oko sebe koji su bezobrazno šuškali.

POSLJEDNJE OBRAĆANJE

Bože, zašto si mi spalio šumu
U kojoj sam posadio svoga sina jedinca
Kao hrast da raste, kao bor, kao smreka
Kao bukva, kao grab?
Njegove su oči još uvijek zlatna jezera
Bistro i plavo nebo u njima se nevino meškolji.
Bože, zašto si mi spalio šumu
U kojoj sam posadio svoga jedinca
Kao što sam po njivama Europe
Sadio tvrdo duhansko sjeme?
Bio sam mlad, vitak i brz.
Ponosio sam se drekom uspaljena motora
Mahao sam bijelom maramicom
Da me se vidi izdaleka kako dolazim.
Bože, tvoje su mrljave objave
Pale u suhu travu moga krvotoka
I zapalile veliki požar u šumi moga sina.
Moja će osveta biti šutnja.
Sve svoje misli predat ću pepelu
Zemlji i sinu. Neka se njegov gnjev,
Njegova orgazmična neplodnost sruči na tebe.
Bože, bojiš li se mraka koji će te progutati?
Sin moj u šumi hrastova zakopat će tvoju
Ogromnu gnjilu tjelesinu i zauvijek odrasti.

CARSKI REZ

Izveli su me iz rodilišta.
Bilo je mračno tiho predvečerje.
Mlaki je vjetar stizao vlasi kose mrsiti u čvorove.
Svi moji su čekali pred vratima.
Vrsta kao greda gola ravna nepomična.
Carski rez nije mjesecima zacjeljivao.
Oni postadoše nervozni.
Uzeli su čitati novine.
Tako je prošla jedna lijepa mučna godina.
I dogodilo se jedno lijepo krvavo ubojstvo.
Neki je čovjek zaklao svoga Isusa.
Ništa se međutim nije promijenilo.
Čekam da mi carski rez pojedu ptice.
Pa da otputujem u duboku zemlju.

RASTANAK

Šumo, kako ću bez tebe?
Divna strava više me ne može prevariti.
Šumo, korijenu u koga sam zube zario da se izliječim
Kojim sam jezik vidao da ne progovori nikada.
Šumo, lako je ovaj svijet obezglaviti
Ali obezglavljenost – kome ona pripada?
Šumo, tebe sam posadio da bih te izgubio
U jednom brzom popodnevnom snu.
Šumo, pitam se, imam li pravo na rastanak
Dok vani štekću kosilice i pile?
Spor je i monoton ritam životinje
Koja me prima u topli zagrljaj.
Šumo, gdje je moj mir?

UČENJE

Najprije sam sina naučio piliti granje. One visoke
Nije mogao dokučiti pa sam ga dizao na rukama.
Onda je došla zima. Nije znao čitati. Sjeli smo za
Stol prepun mrtvačkih svijeća i luka i učili smo slova.
Kada je bilo gotovo sin je počeo gutati debele romane
A one tanje nije htio ni pogledati. Tek kasnije došle
Su na red djevojke. Tada mi više nije bilo stalo.
On se doduše trudio. Jeo je žirovinu, žbuku i žuljeve
S mojih nogu, ali nije pomoglo. Ostao je mali stakleni
Čvarak s ruba vitrine. Čitav život nismo progovorili ni riječi.
Nikada mu nisam stavio ruku na rame i rekao idemo
Ubiti medvjeda ili vepra. Sin moj je zavrijedio prezir
I ja sam mu ga zakucao u čelo. Jednog je ljetnog
Popodneva kada su moje duhanske magle osvojile
Našu dnevnu sobu, kada je netko zapucao odlučujući
Jedanaesterac, kada je žena proplakala zbog životinje
Što se otrgnula s lanca, moj sin odlučio čitati samo
tanke knjige. A poslije, poslije se nije ništa događalo.
Dani su se redali jedan za drugim.
Sin je svoje kestenjaste oči ostavljao
Na šiljcima polumračnih soba kuće. Crninu nije
Skidao ni kada je teško padala na ramena. Učenje je
Odavno bilo završeno. Disao sam teško i polako.
Razvijao sam smisao za uzgoj sobnog bilja.

DJEVOJKA OD ZEMLJE

Stao sam na rub mjedene ograde kinderbeta.
Još straha, još omame, tepala m i je zemljana djevojka.
Kada govori kao da me oplahuje sam Božji dah.
Ona je, pomislih, anđeo moga duhanskog delirija.
A sjećam se kako sam je nekoć, prije ove lijepe
Polagane smrti, zašivao u džepove i pospremao
U celofanske fascikle. Godine su prolazile u toj mucu.
Navikao sam na njezine zemljane ruke, oči i tijelo.
Sadio sam meko bilje po njoj. Nije uspijevalo, nije se primalo.
S godinama je došla naša zajednička životinja.
Nju smo nježno tetošili. Kako je rasla mi smo se zbližavali.
Sada, u ovoj sobi od najcrnjeg užasa, ona i ja smo
Kao dvije ogromne kornjače spori, uporni, tihi, zatvoreni
Svatko u svoju rajsku žalost.
I prvi put osim nas tu nema nikoga.

BUNCANJE

Blistavi trenuci smrti
Blistave magistrale frfljajućih riječi
Blistavi orasi koje sam lomio zubima
Blistavo donje rublje na štriku pored štaglja.

Blistavo buncanje donosilo je najsvježije cvijeće
U kome sam sve češće provodio dosadne dane.
Vidio sam kako velike šarene nogometne lopte lete
Prema nebeskim vratarima, uzgojio sam šumu što se porađa
Pušio sam divovske cigarete, ulovio sam divljeg zeca u tijelu
Svoje žene, sanjao sam sinovljeve svatove, uzgajao sam
patuljaste
Hrastove i nikome nisam rekao ime životinje. Ona je bila
Sveto mjesto mojih morfičnih balada. Njome sam tetošio
Mit o iskupljenju.
Dr. Freuda proučavao sam u studentskim danima.
Jednom kad mi je ponestalo novca ostao sam u sobi čitati.
Čitao sam kao sumanut. Vukodlak mi je pojeo ovce.
Pao sam u dubok san. Sada se budim.

Budim se iz sna. Oko mene Isusi tabletomani
Ližu stopala zlatoustom konziliju. Malo sam mamuran
Ali razaznajem lice žene što je upravo na odlasku.
Sin ima crna krila i golmanske rukavice na rukama.
Njegove će obrane biti bravurozne. U pet do tri
Spustit će se na moju postelju meki jastuk mraka.
Liječnik će na njega polegnuti svoju tešku glavu i reći
Vukodlak je izgubio bitku. Pomolimo se.
Bog ne čuje. Bog spava.

Na nabačaje sam uvijek izlazio pravovremeno.
Pratim let lopte, krenem i hop, tu sam.
Šume sam sadio u sezoni sadnje.

Nikada nisam lovio za vrijeme lovostaja.

Čitao sam vrlo malo.

ŠUMA, LOPTA, PUŠKA

logoreja

ŠUMA

* * *

Šuma mi je jednom davno rekla: „Šuma ne govori, ali njena zelenoća da. Čuješ li to zujanje? Čuješ li sjećanje Bogova?“ Ne, rekao sam. Iako sam čuo. Ako samo jednom šumi priznaš slabost, ona te može zauvijek zaogrnuti u sebe. Tako sam i ja nakon dugih godina postao zelen, pa žut, pa zemlja. U šumu se nikada ne pretvoriš. Ona je nebeska.

* * *

Na svome tijelu osjećam žuljanje nekog hrasta, doticanje meke gljive i rast mrkog medvjeda. Ipak, oni nisu šuma. Šuma je moj strah i moja obitelj. Sekretarica je također šuma, ali samo kad mi donosi kavu.

* * *

Šuma je obično tamna i smrtna. Tama se vidi, a smrt šušta pod nogama i opominje. Tako se zaradi višak šume, koja u brizi postane meso i tijelo. Mene je oplahnula jednom dok sam pušio cigaretu.

* * *

Inženjer šumarstva zna da sječa šume nije grijeh. U prostranoj sobi ponad grada, između velebnih staklenih zidova, onkraj mirisa sekretarice i uposlenika, u fotelji od kože, s probavnim smetnjama, ekološkom olovkom, ekologiziranim strastima, na isteku radnog vremena, sječa šume izgleda banalno kao osušeni balac u zelenom rokovniku od kože. Tko je toga svjestan ide studirati medicinu, strojarstvo ili književnost, jer su ta zvanja nerizična. Sječa šume je najopasniji posao na svijetu.

* * *

U rano jutro kada prve sove začore, kada žena stavi vodu za kavu, kada se otvore nove ozonske rupe na nebu obitelji i ozračje nas tajanstvom netrpeljivosti i nervoze, kada sjedam u automobil i odlazim put uzdrhtalih stabala, a sin ostaje topao i mekan u svom zasranom djetinjstvu, obuzima me tjeskoba kojoj izlaz pronalazim u razaranju sirove drvene građe i u bjesomučnom silovanju šume, Tjelesne strasti oduzimaju mi svijest i bacaju me na neposječene krošnje. Istovremeno, one luče medovinu i žderu moje kosti. Istovremeno, bezosjećajno, beskrupulozno, blago, trezveno, misaono, uljuljano, dosadno, nezainteresirano plutam prema šumi.

* * *

Sin je iznevjerio šumu. Ona mu vraća izrastanjem prema nebu.

LOPTA

* * *

Lopta je bure i pila smisla, kao bijela kava, cigareta ili utakmica nogometne reprezentacije na TV-u. U trenutku koji odlučuje o životu i smrti lopta uvijek ima prednost.

Ona zabija gol i milijune srca. Samoća i nespokoj igrača se zaboravljaju.

* * *

Lopta leti zrakom i ne vidi igrače što su prikovani za zemlju. Golman je kraj loptina svemira, lopta je golmanova bolest. Uzalud je očekivati prepletanje. Lopta uvijek pogađa, golman uvijek obrani.

* * *

Strast golmana u meni dugo nije jenjavala. Uvijek sam bio spreman skočiti za loptom što leti put kuta i mreže. Nedavno sam primio svoj pacerski gol. Bo je opalio punm snagom. Lopta je pogodila prečku, pa se obrušila k mreži. Kakva glupa nezgoda, pomislio sam. Kraj se neumitno bližio, a do izjednačenja nije dilazilo. Gubitak je neizbježan.

* * *

Između vratnica stojim sam i ozbiljan kao između sina i žene. Lopta leti zrakom, guta čisti kisik. Golman je isposnik, svetac i mučenik. Moje seljačko porijeklo, ideološka stega, socijalni status, smežurana Božja ruka što me gladi po kosi, moja obitelj na dlanu travnjaka ušutkana. Lopta probija mreže, stadionske ograde i sfere. Divlje leti put svemira. Nema tog golmana koji bi je zaustavio. To je njegovo beznade.

PUŠKA

* * *

U domu mom, ispod jogija svete bračne postelje, ispod dasaka obitelji i harmonije sokova leži nabijena bokerica. Njome sam gađao prve oblake za svog jedinca. Košulje raskopčane i meka srca žena nije skrivala radost straha i tjeskobe. U lovu, divljač se nosila preko ramena. U postelji isto. Nismo se micali. Tijela su nam postala mjehurasta.

* * *

Puška ima snagu jelena. Samo je šuma jača. Puška se stidi svoje slabosti.

U SJENI TELEVIZIJSKOG TABLETIĆA

drugi pogled

RAVNODUŠNOST

Imao sam oca koji se ukopao na crti. Zastava je probila mrežu. Nebo se blagonaklono zacrnilo. Prljavština je poletjela put Boga. Netko je uzdahnuo duboko, duboko. Smrt mi se učinila čistijom i bistrijom od stopostotne ravnodušnosti. Nakon toga raspored i rutina tiha, šutljiva, velevažna. Vrijeme je pojelo naše duše. Majka i ja telefonirali smo u vjetar. Marševi su prolazili mimo nas. Nismo doticali ruže uz novu cestu što je pastoralno vijugala prema pobjedi. Nismo imali dovoljno duge prste i nokte i oči.

OČEVA KUĆA

Otac izlazi iz automobila, u tišini ljetne žege, upalih obraza. Uljudno, tiho, učtivo. Svetac je bolesno podrhtavao. Bio je zagledan u obzor koji se zacrnjivao. Kuća u kojoj smo prespavali nije imala krov. Zvijezde su disale nespokoj i mlačnost velegrada. Sutradan i u dalekoj budućnosti po kredencima čekaonica i u granulama pješćanih razgovora poništili smo se. Bio je to trenutak koji nije imao sjekiru da se raskoli popola. Onaj koji odlazi nema vremena za prištave jadikovke, rekao je. Riječima koje su me preskočile spjevao sam mu kuću.

PJESMA O GOLMANU

Pjevao sam potihom kraj jastuka. Pjevao sam o tvome golmanskom spasu i o tišini što nas je ponijela do razjedenih srca. Ti si spavao kao puh. Tamjan riječi nije te doticao. Snovi su određivali smjer i puštali te u tijesto spoznaje. Letio si ponad štaglja u kome si silovao brata, letio si prema suncu da se zagledaš u drugost svemira. Pjevao sam o tvojim obranama, ti si se razmahao krilima. Lopta je izgubila oči.

SRETNA OBITELJ

Dobio sam brata, veliku životinju što mazi uplakana oca. Gledao sam kako raste, kako se umiljava i kako me plaši. Brzo sam odrastao. Kupio sam kuću, našao ženu, izrodio strah. Sretna obitelj putovala je prema razvedenim obalama, gdje se meškolje travnate košute i ledeni zečevi. On je bestidno sanjao. Oduzimao je od stvarnosti livade i šume. Napokon smo doživjeli dan u kojem se u šutnji dobro razumijemo. Sivi oblaci, cmizdrenje i nevjerica nemaju udjela u takvoj radosti.

FOTOGRAFIJA I.

Motor na kome si uzgojio svoju mitološku mladost gledam očima koje su nekada gledale tebe kako se namještaš za okidanje. Ti i brzina jedno ste. Znam, duboke brazde i daleke krajeve prepisavao si s lakoćom. Znam, tvoje se gnijezdo rasulo u vjetar. Životinju tada nisi njegovao kao pred utrnuće. Bio si plodan i smion.

FOTOGRAFIJA II.

Sjediš na našem trosjedu i gledaš u objektiv kolektivne smrti. Miran si. Tvoj se duhanski komitet još uvijek dobro drži u partijskim forumima. U očima ti je sjena televizijskog tabletića. Golmane, pazi lijevi kut! Život je u pitanju. Misliš li? Jesi li mislio tada? Na beskraj? Dim cigarete ispuštaš prema nebu, a ono hvata magličaste izdisaje. Pulover je smeđ i vječan. Košulja je bijela i nezasitna. Rubovi srca su pohabani, žuti i ne govore o tebi.

FOTOGRAFIJA III.

Između svih tih nepoznatih ljudi tebe jedinog mogu povući za rukav. Eto, to smo odnjegovali s godinama. I tugu. Nepremostivu bolest. Vidiš, riječi su krvave naranče u tvojim ustima. Unazad šest godina svijet se nije pomakao s mjesta. Usavršio sam govor jelena i srna. Moj je život nekako pust. Nema te, iako nikad nisi bio tu. Novi golman je mlitav. Netko iz tog brda po kojem hodaš umanjen tristo puta. Netko kao ti.

FOTOGRAFIJA IV.

Baš kada si legao na travu i zagrlio ženu samookidajući mehanizam progovorio je na usta neumoljivosti. Zauvijek uhvaćeni u zamku nepomične prirode bili ste lak plijen budućnosti. Ona vas je progutala, svarila, ispljunula. Ti i žena, na travi ispred mladog grabića izgledate potpuno sretni. Godine ne pamte ispuste uronjene u vode braka-pacifika-užasa. Seks, ljubav, nježnost, novac, zajednički interesi, prijatelji, tuga. Jedva si izdržao do smrti. Onda si zaslinio.

U ŠUMAROVU UREDU

Zelene oči stola i milost velike zgrade što te proždirala ponio si sa sobom. Na njihovom je mjestu ostala staklena praznina, debeloguza sekretarica, voštani ideolog i moje srneće sjećanje. Ima li monumentalnijeg spomenika tvojoj struci? Pravda je zadovoljena.

ŠUMAR KOD KUĆE

Ostavio sam miris šume za sobom, miris duhana i zabrinutosti. Kuća ti je bila tijesna, pa si se preseljavao na proplanke i u prosjeke. Izvlačio si trupce iz blata, vozio si velike američke traktore, dizalice si usmjeravao prema krošnjama, nebu i Bogu. On je cvilio. Ti si ga odgurnuo nogom. U kući je zavládala tišina.

ZELENI ROKOVNICI

Milost ideologije natezala je čekinjaste uši. Zeleni rokovnici prestali su donositi radost u našu kuću. Postali smo otuđeni jarci s ruba šume, gdje se kozmologija srami svoga imena. Otac je kahirao. Između potkoženih stranica život se razmazao u masno i plavo tintno more. Stabla više nisu nicala. Nisu ih sjekli mišićavi radnici s rijeke. Riječi su bježale pred naletima upokojene samovolje. Posao, kuća, posao, samoća, bolest, more, doznaka, sin, smrt, žena, automobil, puška, trag, posao, lov, srna, drva, užas, rat, posao, sastanci, zastava, meso, limfa. Znakovi se urušavaju u toplinu tijela i nemaju svoj mir. Zeleni rokovnici čuvaju zametene tragove. Na njima je prašina zlatna i dobroćudna.

ISPOD PERINA

Vidio sam zemlju kako stenje pod buncanjem tvojih drugova. Oni su sada nemoćni starci i nitko više ne čuje njihovo tiho lupkanje štapom. Tebe se ne sjećaju. Strunuo si u lišće i nemaš pravo na spomen. Jalovost koju ti poklanjam od zlata je. Njene riječi smrt su nacije što je požderala svoju svinjsku njušku. Samo djeca plaču za tobom. Drugovi ispod perina ne dotiču usahle žene. Hvata me strah od noći koja pada na oltare. Glas koji se diže iz tog muklog blagoslova nije glas podruma. Drugovi tvoji šute. Odlaze. U spas. Kao ti.

IDEOLOGIJA JELENA

Jelen te pokopao. Neka nova povijest izoštrila je rogove i nazvala se kapitalcem. Posijala je korov na cvjetnu livadu. Posijala je cigle i kreč. Bio si veliki vođa. Ideolog. Nosio si bedž na prsima, prašio si turove. Strujom si se napajao dok si svjetlio milijunima neposvećenih. Ostao si sam. Poneka svijeća, trač, gerber, pišljivi srk sjećanja. I vječno, veliko, vuneno, zauzdano ništa. Trpiš li ili si sretan? Na barikadama, tvoji suborci, zgrbljeni starci, vodene glave, ne nose barjak. Njihova se prašnjava smionost sasušila u herbariju bezizglednosti. Otišao si na vrijeme. S jelenom na ramenu kao pravi lovac. Bokericu o klin. Krila na ugodu Bogu. Ponosim se tobom.

JELLEN NIJE POKLEKAO

Na padinama niske gore, gdje su lovci razdirali svoja frustrirana brakolomna pleća, gdje su njihove žene, kćeri i majke rađale vanbračnu djecu, gdje se grad slijevao na ekološku pijanku, gdje novo vrijeme gradi utvrde i zabrane, gdje se uniforme bjelasaju kao seljački sirevi, gdje nitko nema svoj mir zbog ceste koja vijuga prema dolini, tamo je živio jelen koji ni pred smrt nije poklekao. Njegova je misao ostala slobodna premda mu je strah smekšao dušu. Imao je velika i teška kopita. Njima je razgrtao dok je mogao.

NEMA ME U SVEMIRU

Nema me u bjelini i nevinosti tvoje zadnje riječi. Nema me u svemiru. Tamo je uskrsnuo vječni, trivijalni portret djetinjeg mlijeka. Ili portret bradavice nacije što te nahranila smrću. Veseli oče, zatrovana livado, spomeni me se. Uzmi moje rebro i od njega isteši televizor za nebeske soap-opere. Za utakmice koje smo zajednički preplakali i za filmove koje si prespavao. Nema me u šumi. Tebe nema u šumi.

Tvrtko Vuković

Rođen 1969. godine u Slavonskom Brodu. Radi kao docent na Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Bio je predsjednikom Goranova proljeća, središnje nacionalne pjesničke manifestacije. Pjesme su mu prevedene na nekolicinu stranih jezika te su uvrštavane u sve važnije antologije i preglede suvremenog hrvatskog pjesništva. Objavio: *Slijeganje ramenima* (1995), *Off line : panorama hrvatskog pjesništva devedesetih* (2001), *Golmanu, lovcu i šumaru* (2002), *Svi kvorumaši znaju da nisu kvorumaši* (2005), *Ljubi Žižeka svoga* (2009), *Muzama iza leđa : čitanje hrvatske lirike* (2010), *Tko je u razredu ugasio svjetlo? : predrasude, stranputice i moguće promjene u poučavanju i proučavanju lirike na primjerima Cesarićevih pjesama Voćka poslije kiše i Pjesma mrtvog pjesnika* (2012) te više od stotinu znanstvenih, stručnih i preglednih radova s različitim opsegom interesa od teorije do književne interpretacije. Živi u Zagrebu.

Biblioteka Online

knjiga 118

Tvrtko Vuković

GOLMANU, LOVCU I ŠUMARU

© 2015 Tvrtko Vuković

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

© Inga Nielsen / Fotolia.com

ISBN 978-953-345-435-1 (HTML)

ISBN 978-953-345-436-8 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-437-5 (PDF)

ISBN 978-953-345-438-2 (MOBI)

Prvo izdanje

Meandar, Zagreb, 2002.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba.**

